

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1685

Vragen van de leden **Van Helvert** en **Omtzigt** (beiden CDA) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de Minister van Financiën over *de schikking met NS-fraudeurs* (ingezonden 8 februari 2016).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) (ontvangen 2 maart 2016)

Inleiding

Door de leden Madlener (Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1698) (en Van Helvert en Omtzigt (Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1685) zijn vragen gesteld over de afwikkeling van arbeidscontracten bij NS. De commissie Financiën heeft daarnaast op 23 februari verzocht om per brief over dit zelfde onderwerp geïnformeerd te worden. Met deze brief geef ik invulling aan deze verzoeken. De raad van bestuur van NS heeft de verantwoordelijkheid om de arbeidsrechtelijke procedures naar aanleiding van de onregelmatigheden rond de aanbesteding van de concessie in Limburg af te wikkelen, binnen de kaders van het arbeidsrecht. De raad van bestuur heeft mij begin februari geïnformeerd dat de afwikkelingen van de arbeidsrelaties definitief zijn afgerond en op basis van welke overwegingen tot de overeengekomen schikkingen is gekomen.

De aandeelhouder heeft binnen het in Nederland geldende arbeidsrecht geen rol bij de benoeming, beloning en het ontslag van werknemers (anders dan bestuurders) van de onderneming. Ik ben bij de afwikkeling van de betreffende arbeidsovereenkomst dan ook niet betrokken geweest. Het is vervolgens ook niet aan de aandeelhouder om de uitkomst van een dergelijke schikking openbaar te maken. Dat doet, indien de jaarverslaggevingsregels dat voorschrijven, de vennootschap zelf.

Dat staat nog los van het meer principiële punt dat het niet passend is dat het kabinet over arbeidsrechtelijke kwesties van individuele personen (in dit geval een werknemer van een private onderneming) het parlement informeert.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht over de schikking die getroffen is met NS-fraudeurs?¹

¹ www.telegraaf.nl, 15 januari 2016, «Toch tonnen voor NS-sjoemelaars» (http://www.telegraaf.nl/binnenland/25149263/_Toch_tonnen_voor_NS-fraudeurs_.html)

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 5, 7 en 15

Kunt u uiteenzetten hoe deze schikking te plaatsen is tegen de achtergrond van de belofte van de Minister van Financiën dat de NS-fraudeurs geen cent meer zouden krijgen bij hun vertrek?

Kunt u aangeven welke afspraken zijn gemaakt met de verschillende NS-medewerkers, zoals de voormalig directeur van NS-concurrent Veolia, de Abellio-directeur en de directeurs van Qbuzz, en wat de redenen zijn voor de schikking?

Herinnert u zich dat u aan de Kamer heeft geschreven:

«NS zal de contracten van de drie betrokken statutaire Qbuzz-bestuurders ontbinden. Met twee van hen betreft het de huidige bestuursfunctie, met de derde betreft het de adviesrelatie die was aangegaan na zijn eerder vertrek als statutair bestuurder bij Qbuzz. Het arbeidscontract met de ex-Veolia-medewerker, dat zou ingaan op 1 mei a.s., zal eveneens worden ontbonden. Er worden geen vertrekvergoedingen betaald. Eerder toegekende variabele beloningen worden, indien relevant, teruggevorderd.»²

Herinnert u zich dat u in uw brief van 28 april 2015 aan de Kamer schreef dat er geen vertrekvergoedingen worden betaald?³

Heeft u overwogen om de Kamer te informeren over het feit dat u uw eerdere belofte niet kon nakomen of vond u het gepaster dat de Kamerleden dat in de krant zouden lezen, en wel twee dagen na het Algemeen overleg over staatsdeelnemingen?

Antwoord 2, 3, 5, 7 en 15

In de Tweede Kamer ben ik eerder uitgebreid ingegaan op de ontslagprocedure van de voormalig president-directeur van NS. Daarbij heb ik in mijn brief van 5 augustus (Kamerstuk 28 165, nr. 220) aangegeven dat mijn eerdere belofte dat de voormalig president-directeur geen enkele vergoeding zou ontvangen, niet houdbaar bleek als gevolg van onzorgvuldigheden in de ontslagprocedure. In mijn brief van 31 augustus 2015 (Kamerstuk 28 165, nr. 222), in antwoord op de vragen die de Kamer naar aanleiding van de schikking met de voormalige president-directeur heeft gesteld, ben ik ook ingegaan op de toenmalige stand van zaken rond de afwikkeling van het arbeidscontract van de vorige CEO van de NS-dochter Abellio. Ik heb uw Kamer toen geïnformeerd dat er op dat moment nog geen sprake was van beëindiging van het dienstverband, dat de afwikkeling van het dienstverband in handen is van de raad van bestuur van NS en dit binnen de reguliere wettelijke kaders van het arbeidsrecht plaatsvindt. In de afwikkeling van het arbeidscontract van de op non-actief gestelde medewerkers heeft een aantal van hen een rechtszaak aangespannen. De raad van bestuur heeft op basis van het advies van zijn advocaten en de opstelling van de rechter tijdens de hoorzittingen geconcludeerd dat de oorspronkelijke insteek van NS niet haalbaar bleek. De onderneming concludeerde onder andere dat er geen gronden waren voor een ontslag op staande voet, wat betekent dat de afwikkeling van de arbeidsovereenkomsten op grond van het reguliere ontslagrecht moesten plaatsvinden. NS heeft dan ook de afweging gemaakt dat de overeengekomen schikkingen met de betrokken medewerkers onontkoombaar waren om langdurige rechtszaken en bijbehorende kosten te voorkomen. Rechtszaken bovendien, met een aanzienlijke kans dat de uitkomsten nog minder gunstig voor NS zouden zijn. Binnen de grenzen van het arbeidsrecht heeft NS zich ingezet voor zo gunstig mogelijke uitkomsten voor NS. Ik ben niet op de hoogte van de afspraken die op individueel niveau zijn gemaakt. Dat is ook niet gebruikelijk, omdat het hier gaat om werknemers van de onderneming. De Nederlandse staat heeft als aandeelhouder alleen een rol bij de beloning, benoeming en het ontslag van de bestuurders van de raad van bestuur van NS zelf. De afwikkeling van het ontslag van de betrokken oud-medewerkers is een aangelegenheid van de raad van bestuur van NS.

² Kamerstuk 28 165, nr. 185

³ Kamerstuk 28 165, nr. 186

Vraag 4

Kunt u zich vinden in de uitspraak van de advocaat van een van de betrokkenen dat er sprake is van een grote overwinning? Is het Rijk dan de verliezer?

Antwoord 4

Het Rijk is geen partij bij de getroffen schikking. Ik laat de uitspraak dan ook voor rekening van de betrokkene.

Vraag 6 en 11

Herinnert u zich dat u aan de Kamer heeft meegedeeld:

«Vanzelfsprekend zal ik in nauw contact blijven met NS omtrent de opzet, voortgang en de uitkomsten van de analyse naar de interne regels en hun effectiviteit en de daaruit te treffen maatregelen»?⁴

Bent u in nauw contact gebleven met de NS omtrent de maatregelen?

Antwoord 6 en 11

Ja, zie daarvoor ook mijn brief van 15 januari 2016 met het onderzoek van Alvarez en Marsal naar de effectiviteit van interne procedures, risicobeheersing, compliance en controlemaatregelen in de NS-organisatie. Bij deze brief zit ook het verbeterplan van NS met maatregelen die NS gaat treffen. De raad van commissarissen zal tweemaal per jaar de voortgang monitoren en de aandeelhouder wordt hierover geïnformeerd.

Vraag 8

Herinnert u zich de volgende woorden uit uw brief aan de Kamer van 5 juni jongstleden: «de inhuur van de voormalige medewerker van Veolia had mijns inziens in dat stadium van de aanbesteding niet moeten plaatsvinden. Dat dit bovendien onrechtmatig gebeurde en dat de medewerker vervolgens ongeoorloofd informatie deelde, gaat alle perken te buiten.»?⁵

Antwoord 8

Ja.

Vraag 9, 10, 14, 16

Kunt u aangeven hoe hoog de vertrekvergoeding is voor elk van de ontslagen medewerkers en hoe zich dat verhoudt tot uw eerdere belofte?

Kunt u aangeven hoeveel variabele vergoedingen zijn teruggevorderd bij elk van de drie medewerkers? Hoe verhoudt zich dat tot uw eerdere belofte?

Kunt u een precieze tijdslijn geven van de wijze waarop deze overeenkomsten tot stand gekomen zijn?

Heeft u ingestemd met de vertrekvergoedingen?

Antwoord 9, 10, 14, 16

De staat is bij de afwikkeling van deze contracten niet betrokken geweest, omdat dit op grond van het in Nederland geldende vennootschapsrecht valt binnen het domein van de raad van bestuur van NS. Aandeelhouders hebben immers alleen een rol bij benoeming, ontslag en beloning van bestuurders. Formele instemming van de aandeelhouder bij ontslag van reguliere werknemers of bestuurders van een dochteronderneming is om die reden dan ook niet aan de orde. Ik kan u dan ook niet informeren over het exacte verloop en de inhoud van de overeengekomen schikkingen, omdat ik niet over die informatie beschik.

Vraag 12 en 13

Wanneer heeft de NS u ervan op de hoogte gesteld dat er toch weer afkoopvergoedingen betaald zouden worden?

Wist u ten tijde van het AO Staatsdeelnemingen op 3 februari jongstleden dat deze bedragen betaald zouden worden?

⁴ Kamerstuk 28 165, nr. 185

⁵ Kamerstuk 28 165, nr. 198

Antwoord 12 en 13

Het afwickelen van de arbeidscontracten van werknemers is een aangelegenheid tussen de werkgever en werknemer. De staat als aandeelhouder is daar geen partij in. De accountingregels (IFRS) verplichten de vennootschap sinds dit jaar wel dat er tot op het niveau van het *executive committee* (eerste laag onder het bestuur) gerapporteerd wordt wat er in het betreffende jaar aan vergoedingen is betaald. Het jaarverslag 2015 van NS bevat deze gegevens. Het is niet aan de aandeelhouder om deze informatie publiek te maken. Dat is aan de onderneming zelf. De informatie hierover is eerder dan het publiceren van het jaarverslag van NS naar buiten gekomen, nadat De Telegraaf hier op 5 februari een artikel over heeft gepubliceerd. De bedragen die zijn betaald aan de andere betrokken medewerkers zijn mij niet bekend.

Vraag 17

Waarom is deze schikking nu getroffen, terwijl er nog een strafrechtelijk onderzoek van de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) loopt en ook de Autoriteit Consument & Markt (ACM) de zaak in onderzoek heeft?

Antwoord 17

Los van de uitkomst van nog lopende onderzoeken, was het duidelijk dat de arbeidscontracten van de betrokken medewerkers niet voorgezet konden worden. Om die reden heeft de raad van bestuur van NS, binnen de kaders van het arbeidsrecht, gezocht naar de meest geschikte oplossing. NS heeft zich hierbij juridisch laten adviseren en is tot schikkingen gekomen die in lijn liggen met de verwachte uitkomst in eventuele gerechtelijke procedures. Dit heeft tevens bijgedragen aan het wederkeren van de rust binnen NS en de focus op de toekomst.